

молочних залоз. Патологія щитовидної залози була діагностовано у 11,8 % пацієнток, у 20,3 % спостерігалася лейоміома матки, у 17,6 % - ендометріоз, у 23,1 % - поліпи ендометрія. Залежно від результатів обстеження, пацієнткам проведено корекцію гормональних порушень. Виражений клінічний ефект від гормональної терапії спостерігався при ДФКМ з переважанням залозистого компонента дифузної мастопатії, ефективність лікування за клінічними критеріями у цій групі склала 88,6 %. Серед 37 жінок з ДФКМ з переважанням кістозного компонента в 27 (73,0 %) при пальпації молочних залоз відзначене клінічне покращення, при ДФКМ змішаного типу покращення виявлене в 37 (71,3 %). При ДФКМ з переважанням фіброзного компонента ефективність лікування була найбільш низькою - лише у 15 (52,0 %) пацієнток були позитивні зміни. Отже, у 113 (73,9 %) жінок з дифузною формою ФКМ через 6 місяців від початку індивідуально підібраної гормональної терапії виявлена позитивна ультразвукова динаміка. Рецидив захворювання за даними УЗД констатовано через 12 місяців у 14 (12,4 %) пацієнток.

Галюк У.М., Мота О.М., Покотило П.Б.

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, м. Львів

УЛЬТРАСТРУКТУРНІ ЗМІНИ КЛІТИН КРОВІ У ПАЦІЄНТІВ З COVID-19

Вступ. Від початку пандемії Covid-19 минає два роки, але головні задачі щодо лікування і вакцинації, ще чекають на своє вирішення. На сьогодні відомо, що коронавіруси SARS-CoV-2 є внутрішньоклітинною вірусною інфекцією, яка має неминучий негативний вплив на усі клітини організму людини, в тому числі і на формені елементи крові.

Актуальність. У науковій літературі зустрічаються окремі дані про ультраструктурну організацію клітин крові пацієнтів з Covid-19. Повідомлення про ультраструктурні зміни клітин крові у пацієнтів з середньо-важким перебігом COVID-19 нами не виявлено.

Мета. Дослідити ультраструктурні зміни клітин крові у пацієнтів з COVID-19 із середньою важкістю перебігу захворювання.

Матеріали і методи. Ультраструктурне дослідження клітин крові було проведено 30 пацієнтам, які знаходилися на стаціонарному лікуванні у Львівській обласній клінічній інфекційній лікарні (ЛОКІЛ) і мали підтверджений діагноз COVID-19 із середньо-важким перебігом цього захворювання. Забір крові у об'ємі (1 мл) проводився лаборантами ЛОКІЛ з дотриманням усіх обов'язкових протиепідемічних та етичних норм. Добровільну згоду щодо дослідження біологічного матеріалу пацієнти дали добровільно після роз'яснення мети даного дослідження. Зразки крові були доставлено в лабораторію електронної мікроскопії ЛНМУ ім. Данила Галицького, де з дотриманням усіх протиепідемічних заходів виготовлялись препарати. Вивчення і фотографування досліджуваного матеріалу проводили за допомогою мікроскопу УЕМВ-100К (Суми, Україна), при прискорюючій напрузі 75 кВ і збільшенні на екрані мікроскопа 2000X–12400X.

Результати власних досліджень. Результати електронно-мікроскопічного дослідження осаду крові пацієнтів з середньо-важким перебігом COVID-19 свідчить, що він в основному складається з еритроцитів, гранулоцитів і значно меншої кількості лімфоцитів. Більшість еритроцитів має неправильну форму та різні розміри. Серед еритроцитів наявні: планоцити, сфероцити, ехіноцити, стоматоцити та еритроцити іншої неправильної форми. Для цих еритроцитів характерна різна електронна щільність. Для еритроцитів з меншими розмірами характерна підвищена електронна щільність, що є ознакою апоптозу. Гіалоплазма ехіноцитів та півмісяцевих еритроцитів здебільшого має знижену електронну щільність. Для еритроцитів з підвищеною електронною щільністю характерна дезорганізована плазмолема з численними і неоднорідними за формою та розмірами дефектів. Для клітин гранулоцитарного ряду характерні наступні зміни, а саме: цитоплазма електронно-світла, з ознаками розпаду, містить краплини жиру, мікровезикули, ядерна оболонка в багатьох місцях дезорганізована, або відсутня. В цитоплазмі лімфоцитів також можна спостерігати ознаки розпаду, гіпертрофований апарат Гольджі, велику кількість мітохондрій, в тому числі і пошкоджених, лізосоми, мікровезикули. Ядерна оболонка цих клітин у багатьох місцях відсутня.

Висновки. У пацієнтів з COVID-19 спостерігаються різноманітні пошкодження еритроцитів, лімфоцитів та гранулоцитів. Вираженість ультраструктурних змін цих клітин крові напряму залежить від важкості перебігу Covid-19.

Проф. Ганіткевич Я.В.

м. Львів

ДО ІСТОРІЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАУК ТА НАНУ

Українські вчені в Києві, члени Українського наукового товариства (УНТ, створене 1910 року), що повторяли досвід НТШ у Львові в Королівстві Галичини і Володимирії, при допомозі видатного академіка Вернадського (який 1905 р. звертався до царя з вимогою покращити стан української мови), при підтримці Гетьмана Павла Скоропадського заснували 1918 року Українську академію наук, в 1921 р. перейменовану у Всеукраїнську академію наук (ВУАН). За 10 років формування української науки в дуже важких умовах, після вікової заборони і переслідування української мови, науки і культури, за Президентів Липського, Заболотного добилися виразних успіхів «у всебічному вивченні України», обрали 79 академіків, уперше після тривалого поневолення почали наукові дослідження української мови, історії, літератури та ін. Довгий час суспільні науки стояли на першому місці, при українцях Президентах ВУАН (після Вернадського) першим з трьох відділів був Історично-філологічний, який займався розвитком українознавства.

Після передчасної смерті Президента ВУАН Заболотного режим Сталіна прислав з Москви партійного професора патофізіолога Богомольця, партійна влада поставила його Президентом Академії, його заступником на місце вбитого